

Lääkekorvausten tarpeellisuuden seuranta

Kela|Fpa A small yellow circle containing a white letter 'R' is positioned to the right of the text 'Kela|Fpa'.

21.2.2018

Sisältö

- Lääkekustannusten tarpeellisuus ja lääkekorvausten tarpeellisuuden seuranta
- Lääkemääräyspalaute lääkäreille
- Tutkimus- ja tilastopalvelut

Lääkekustannusten tarpeellisuus ja lääkekorvausten tarpeellisuuden seuranta

- Asiakkaalla on sairausvakuutuslain mukaan oikeus saada korvausta tarpeellisista sairaanhoidon kustannuksista (SVL 2 luku)
- Kelan tehtävänä on vastata sairausvakuutuslain toimeenpanosta sekä seurata ja valvoa SVL:n noudattamista (SVL 1 luku 3 §)
 - Kelalla on velvollisuus seurata lääkekorvausten tarpeellisuutta
 - asiakkaiden kaikki korvatut lääkeostot näkyvät Kelan tiedostossa
 - lääkekäyttö on tarpeellista, kun lääkkeitä käytetään sairauden hoitoon lääkärin määräämän annostusohjeen mukaisesti

Lääkekorvausten tarpeellisuuden selvittäminen

- Kelassa seurataan lääkekorvauksia
 - apteekkitilitysten käsittelyn yhteydessä
 - lääkekorvaushakemusten käsittelyn yhteydessä ja
 - erillisen lääkekorvausten seurantaohjelman avulla
 - esim. terveydenhuollon ammattihenkilöiden ilmoittamien epäilyjen perusteella
- Lääkeostojen tarpeellisuus selvitetään tarkistamalla asiakkaan lääkeostot
- Asiakkaalle lähetetään kirjallinen selvityspyyntö annostusohjeet ylittävistä lääkeostoista
 - Kela haluaa ohjata asiakasta annostusohjeiden mukaiseen lääkekäyttöön

Mihin jatkotoimenpiteisiin Kela voi ryhtyä?

- Kela voi ilmoittaa lääkeostotiedot hoitavalle taholle (SVL 19 luku 5 §)
 - jos asiakas hankkii Kelan selvityspyynnöstä huolimatta lääkkeitä edelleen enemmän kuin annostusohjeet edellyttävät
- Kela voi rajoittaa asiakkaan oikeutta suorakorvaukseen (KT-merkintä, SVL 15 luku 1 §)
 - jos asiakas ostaa lääkkeitä annostusohjeita enemmän Kelan aiemmin tekemistä toimenpiteistä huolimatta
 - asiakkaan tulee hakea korvaukset Kelasta ja Kela maksaa korvaukset SVL:n mukaisista tarpeellisista kustannuksista

Mahdolliset jatkotoimenpiteet, jos kyseessä on terveydenhuollon ammattihenkilö

- Myös terveydenhuoltohenkilöstön keskuudessa lääkkeiden väärinkäyttötapaukset ovat lisääntyneet
 - Selvittelyn yhteydessä Kelassa arvioidaan, voiko hankittujen lääkkeiden käytöllä olla vaikutusta henkilön kykyyn toimia potilastyössä
- Valvira valvoo terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa
 - Kelalla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus saattaa Valviran tutkittavaksi tiedot terveydenhuollon ammattihenkilöstä, jos
 - lääkeostoilla/lääkkeenmääräämiskäytännöillä voi olla vaikutusta potilasturvallisuuteen

Lääkeseurannan yhteiskunnallinen merkitys

- Lääkkeiden liikkakäyttö on yhteiskunnallinen ongelma sekä turvallisuusriski asiakkaan terveydelle
 - Kelalla on sairausvakuutuslain toimeenpanijana paitsi velvollisuus seurata lääkekorvausten tarpeellisuutta myös velvollisuus pyrkiä osaltaan vaikuttamaan lääkkeiden liika- ja väärinkäytön vähentämiseen
 - väärinkäytössä on usein kyse lääkeriippuvuudesta ja siihen voi liittyä myös reseptiväärennyksiä ja rikollisuutta

Reseptiväärennösepäily

- Perustelluissa reseptiväärennysepäilyissä Kela tekee poliisille tutkintapyynnön
 - Reseptiväärennysepäilyt tulevat lääkekorvausten osalta tyypillisimmin esiin lääkekorvausten tarpeellisuuden seurannan yhteydessä
 - väärennysepäilyt tutkitaan
 - lääkemääräysten aitous selvitetään lääkemääräykset laatineilta lääkäreiltä
- Reseptiväärennys on rikos (rikoslaki 33 luku)
- Etuusvääriinkäytös voidaan tuomita petoksena (rikoslaki 36 luku)
 - asiakas on saanut perusteetta sairausvakuutuslain mukaisia lääkekorvauksia, mistä voi seurata vahingonkorvausvelvollisuus

Lääkemääräyspalaute

Lääkemääräyspalaute

- Kelan, THL:n ja Fimean yhteistyönä
- Kela laatii lääkäreille ja hammaslääkäreille vuosittain yhteenvedon lääkemääräyksistä, jotka on toimitettu apteekista korvattuina
 - Henkilökohtaiset raportit ovat saatavilla kaikille lääkkeen määräjille Kelan verkkosivuilla www.kela.fi/reseptit
 - Lääkärit ja hammaslääkärit voivat tarkastella tilastotietoja määräämistään lääkkeistä Kelan Lääkemääräyspalaute-verkkopalvelussa. Palvelu koostuu interaktiivisista raporteista, jotka ovat osa tilastotietokanta Kelastoa.
 - Sisältää myös vertailutietoa muiden lääkäreiden korvattujen lääkemääräysten keskimääräisiin lukumäärätietoihin

Kelan tutkimus- ja tilastopalvelut/lääkkeet

Kelan tutkimuspalvelut/lääkkeet

- Tutkimuksen painopistealueina ovat lääkekorvausjärjestelmän ja lääkekustannusten tutkimus sekä lääkehoitojen kohdentuminen
 - www.kela.fi/tutkimus
- Kelan tutkijat ovat mukana useissa moniammatillisissa tutkimus- ja asiantuntijaryhmissä
 - www.kela.fi/kaynnissa-olevat-tutkimukset

Kelan tilastot/lääkkeet

www.kela.fi/tilastot

- Kelan tilastojulkaisut
- Kelan tilastotietokannasta (Kelasto) voi hakea raportteja:
 - lääkekorvausten saajat ja reseptitiedot
 - voimassaolevat, alkaneet ja päättyneet lääkekorvausoikeudet
 - määrättyjen reseptilääkkeiden aikasarja
 - määrättyimmät (10) lääkeryhmät
 - määrättyt reseptilääkkeet lääkäriryhmittäin
 - määrättyt reseptilääkkeet sairaanhoitopiireittäin
 - hammaslääkäreiden määräämät reseptilääkkeet

Suomen lääketilasto

www.kela.fi/tilastojulkaisut_suomen-laaketilasto

- Kelan ja Fimean yhteistyönä
- Sisältää lääkekorvaus- ja kulutustietoja
- Ilmestyy vuosittain loppuvuodesta